

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **JUDr. L. D., Š.**, IČO: X., právne zastúpeného JUDr. L. R., advokátom, N., proti žalovanému: **K., akciová spoločnosť, B.**, IČO: X., právne zastúpeného JUDr. L. S., advokátom, **Š. o zaplatenie 13 512,79 Eur (407 086,20 Sk) s príslušenstvom**, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 24. novembra 2010 č. k. 3Cob/247/2009-425, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného **o d m i e t a**.
Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II. v Bratislave rozsudkom zo dňa 26. 05. 2009 č. k. 19C/128/2004-400 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 12 046,53 Eur spolu s úrokom z omeškania 9,91% ročne zo súm: 428,66 Eur do 13. 07. 2003 do zaplatenia, 2 323,57 Eur od 13. 09. 2003 do zaplatenia, 2 323,57 Eur od 13. 10. 2003 do zaplatenia, 2 323,57 Eur od 13. 11. 2003 do zaplatenia, 2 323,57 Eur od 13. 12. 2003 do zaplatenia a 2 323,57 Eur od 24. 01. 2004 do zaplatenia, ako aj trovy konania 602,-- Eur za zaplatený súdny poplatok a 2 099,40 Eur za trovy právneho zastúpenia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca si žalobou podanou na súd 12. 05. 2004 uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom titulom nezaplatenia odmeny za poskytovanie právnych služieb. Žalobca svoj návrh spresnil písomným podaním doručeným súdu 18. 05. 2007, v ktorom uviedol, že predmetom žalobného návrhu sú faktúry vo výške 70 000,- Sk za poskytovanie právnych služieb za mesiace august až december a čiastočne faktúra za mesiac jún, z ktorej žalobca uplatňuje sumu 12 913,80 Sk. Faktúry za mesiace január až máj 2003 a čiastočne i faktúra za mesiac jún 2003, boli uhradené jednostranným započítaním vzájomných pohľadávok a faktúra za júl 2003 bola uhradená bankovým prevodom na účet žalobcu 02. 01. 2004.

Súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 19. 02. 2008 č. k. 19C 128/2004-333 návrh žalobcu zamietol a zaviazal ho i na náhradu trov konania žalovaného. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie a Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 28. 01. 2009 č. k. 3Cob 173/2008-359 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní dňa 07. 04. 2009 žalobca vzal svoj návrh v časti o zaplatenie 57 086,-- Sk späť a zároveň svoj návrh rozšíril o sumu 12 913,80 Sk. Taktiež požiadal o pripustenie zmeny návrhu v časti úrokov z omeškania z 0,025% denne na 9,91% ročne. Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 07. 04. 2009 č. k. 19C 128/2004-378 zastavil konanie v časti istiny 57 086,20 Sk, pripustil zmenu návrhu v časti úrokov z omeškania z 0,025% denne na 9,91% ročne a pripustil rozšírenie žaloby o sumu 12 913,80 Sk na mesiac jún 2003.

Po vykonanom dokazovaní súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa ust. § 556 ods. 1, 2, § 567 ods. 1, 2 a 3, § 569, § 571 ods. 2 a § 575 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka s tým, že žalobca ako mandatár uzavrel so žalovaným ako mandantom, mandátnu zmluvu o poskytovaní právnych služieb, podľa ktorej sa žalobca zaviazal vymáhať pre žalovaného pohľadávky, ktorých výška nepresahuje 1 000 000,-- Sk v súdnych konaniach a tiež zastupovať žalovaného v konkurzných a exekučných konaniach a tomuto poskytovať i konzultačné služby. Žalovaný sa zaviazal v tejto zmluve poskytovať žalobcovi paušálnu odmenu vo výške 70 000,-- Sk mesačne a podľa čl. II ods. 3 zmluvy i v prípade neúspechu v spore. Z faktúr č. AK-D-27/03, 33/03, 35/03, 37/03, 39/03, 42/03 a 03/04 súd prvého stupňa zistil, že nimi fakturoval žalobca odmenu za poskytovanie právnych služieb za mesiace jún, august až december 2003. K faktúre za mesiac jún 2003 si žalovaný započítal svoju pohľadávku v sume 57 086,20 Sk, pričom zvyšnú časť pohľadávky vo výške 12 193,80 Sk si žalobca uplatnil v tomto konaní. Suma 350 000,-- Sk predstavuje nezaplatenie faktúr za mesiace august až december 2003, čo mu žalovaný nezaplatil s odôvodnením, že žalobca nevykonával riadne povinnosti mandatára. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že neúspech žalovaného v konaniach zastupovaných žalobcom nie je možné považovať za nekvalitné právne zastúpenie, pričom žalovaný nepreukázal, že práve konanie žalobcu bolo toho príčinou. Preto žalobe ako dôvodnej vyhovel a o trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalovaného odvolací súd napadnutým rozhodnutím potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť na náhradu trov odvolacieho konania žalobcu sumu 349,95 Eur. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd

s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O. s. p. konštatoval vecnú správnosť rozsudku súdu prvého stupňa a v podrobnostiach odkázal na jeho odôvodnenie. K odvolaniu žalovaného odvolací súd doplnil, že súd prvého stupňa sa presne riadil právnym názorom odvolacieho súdu v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, vykonal dokazovanie a vec posúdil tak, ako mu to uložil odvolací súd v zrušujúcom uznesení pôvodného rozsudku. Odvolací súd zdôraznil, že v konaní bolo preukázané, že žalobca vykonával činnosť mandátára, a preto mu prislúcha za túto činnosť i riadne dohodnutá odmena. Ak v konaniach, v ktorých žalovaného zastupoval žalobca, vznikla žalovanému škoda, túto si môže žalovaný uplatniť samostatným nárokom, čo i v niektorých prípadoch už urobil. Nemožno však odoprieť zaplatenie odmeny v dohodnutej mandátnej zmluve, nakoľko v tejto bolo dojednané, že táto bude žalobcovi vyplatená i v prípade neúspechov v súdnych sporoch. Krajský súd v Bratislave preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. a o trovách konania rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote dovolanie, v ktorom napadol rozsudok krajského súdu s poukazom na to, že v konaní došlo k vadám podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., nakoľko žalovanému ako účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolateľ poukázal na uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 07. 04. 2009 č. k. 19C/128/2004-378, v ktorom uznesení sa nesprávne uvádza, že k zmene návrhu žalobcu došlo podaním zo dňa 18. 05. 2007. Dovolateľ má za to, že k zmene návrhu došlo až dňa 06. 04. 2009, kedy boli prekvalifikované úroky z omeškania z pôvodne občianskoprávneho záväzku na obchodnoprávny záväzok, čím došlo k premlčaniu príslušenstva pohľadávky. Dotknuté uznesenie o zmene žalobného návrhu bolo žalovanému doručené až po tom, ako súdy o žalobnom návrhu konali a rozhodli, čím žalovaný nemal možnosť vyjadriť sa k zmene právnej kvalifikácie nároku žalobcu. Dovolateľ je toho názoru, že týmto bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom, a to z toho dôvodu, že mu bola zmarená možnosť vzniesť námietku premlčania.

Dovolateľ namietol odňatie možnosti konať pred súdom aj spôsobom konania a rozhodovania odvolacieho súdu. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že odvolací súd v prvom odvolacom konaní nariadil pojednávanie za účelom doplnenia dokazovania, avšak v druhom konaní o odvolaní žalovaného už dokazovanie nedoplňal a ani nenariadil pojednávanie. Podľa dovolateľa, ak by odvolací súd po vykonanom dokazovaní, ktoré nasledovalo po odvolaní žalobcu, rozhodol tak, že by napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa

zo dňa 19. 02. 2008 zmenil, žalovaný by mal v zmysle ust. § 238 O. s. p. možnosť napadnúť rozsudok odvolacieho súdu. Dovolateľ podotkol, že v konaní v podstate rozhodoval iba jeden zo súdov, a to Krajský súd v Bratislave, ktorý súd prvého stupňa zaviazal svojím právnym názorom a následne takto vydané rozhodnutie potvrdil. Týmto spôsobom bola podľa dovolateľa porušená zásada dvojinstančnosti súdneho konania. Preto navrhuje rozhodnutia oboch súdov zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvého stupňa, pričom dovolateľ navrhol vydať aj rozhodnutie o odklade vykonateľnosti dotknutých rozhodnutí.

Žalobca sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané účastníkom konania včas (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O. s. p.), najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodov taxatívne menovaných v ust. § 237 písm. a/ až g/ a v prípadoch uvedených v ust. § 238.

Dovoláním z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah alebo na povahu predmetu konania. Prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z väd uvedených v tomto ustanovení. Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je v tomto prípade prípustné iba vtedy, ak touto vadou rozhodnutie skutočne trpí, t.j. ak sa stali skutočnosťami, v dôsledku ktorých vada vznikla a prejavila sa v rozhodnutí (postupe) odvolacieho súdu. K tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p., prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale z úradnej povinnosti (§ 242 O. s. p.).

Ďalej prípustnosť dovolania proti rozsudku upravuje ust. § 238 O. s. p., a to pre prípad rozsudkov odvolacích súdov, ktorými bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený podľa

odseku 1, resp., v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci podľa odseku 2 a tiež v prípade, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu podľa odseku 3.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok prvostupňového súdu potvrdený ako vo výroku vecne správne rozhodnutie, pričom odvolací súd nevyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, z ktorého dôvodu dovolanie nie je prípustné.

Dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa ust. § 238 O. s. p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ust. § 237 O. s. p.

Dovolateľ vady konania v zmysle ust. § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. v dovolaní nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť tohto ich opravného prostriedku preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zamerl na otázku, či postupom odvolacieho súdu nebola žalovanému odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Dovolateľ predovšetkým namietal, že uznesenie o zmene žalobného návrhu bolo žalovanému doručené až po tom, ako súdy o žalobnom návrhu konali a rozhodli,

čím žalovaný nemal možnosť vyjadriť sa k zmene právnej kvalifikácie nároku žalobcu, z ktorého dôvodu bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom.

Podľa § 80 písm. b/ O. s. p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva. Takýto návrh sa nazýva aj žalobou o plnenie. Podstatnou náležitosťou návrhu, okrem identifikačných údajov účastníkov konania a súdu, opisu skutočností významných pre rozhodnutie vo veci a označenia dôkazov, je najmä vymedzenie povinnosti, splnenia ktorej sa žalobca domáha. Žalobcova právna kvalifikácia nároku nemusí byť v žalobe uvedená, a ak žalobca žalované plnenie právne kvalifikuje, súd nie je takýmto právnym posúdením veci viazaný. Z obsahovej stránky žaloby je podstatné, aký druh plnenia, prípadne v akom rozsahu žalobca požaduje (petit). Súd je viazaný navrhovaným petitom, nie však tým, ako účastník sám svoj nárok právne posúdil.

V posudzovanej veci žalobca pôvodne v žalobe žiadal priznať peňažné plnenie s úrokom omeškania vo výške 0,025% denne, o ktorom žalobnom návrhu súd prvého stupňa rozhodol rozsudkom zo dňa 19. 02. 2008 č. k. 19C 128/2004-333, ktorý rozsudok Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 28. 01. 2009 č. k. 3Cob 173/2008-359 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Následne žalobca upravil svoj návrh okrem iného tak, že požiadal o pripustenie zmeny pôvodného návrhu v časti úrokov z omeškania z 0,025% denne na 9,91% ročne. Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 07. 04. 2009 č. k. 19C 128/2004-378 túto zmenu pripustil.

Z ust. § 95 ods. 1 O. s. p. vyplýva procesné oprávnenie žalobcu meniť za konania so súhlasom súdu žalobu; zmenenú žalobu treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Podľa ust. § 95 ods. 2 veta prvá O. s. p. súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.

Zo spisu sa zisťuje, že žalobca podaním zo dňa 06. 04. 2009 žiadal, aby súd prvého stupňa upravil petit jeho návrhu tak, že vzal svoj návrh v časti o zaplatenie 57 086,-- Sk späť a zároveň svoj návrh rozšíril o sumu 12 913,80 Sk. Taktiež požiadal o pripustenie zmeny návrhu v časti úrokov z omeškania z 0,025% denne na 9,91% ročne. O čiastočnom späťvzati

návrhu, ako aj o zmene žalobného návrhu bolo rozhodnuté súdom prvého stupňa na pojednávaní dňa 07. 04. 2009 za prítomnosti právnych zástupcov oboch účastníkov konania, ktoré rozhodnutie bolo vyhlásené a odôvodnené s daním poučenia o opravnom prostriedku. Dovolací súd má za to, že súd prvého stupňa len nedopatrením v uznesení zo dňa 07. 04. 2009 č. k. 19C/128/2004-378 uviedol, že zmena žaloby bola uplatnená písomným podaním zo dňa 18. 05. 2007 vzhľadom na skutočnosť, že obsah tohto podania žalobcu nie je totožný s obsahom jeho podania zo dňa 06. 04. 2009, resp. s pripustenou zmenou žalobného návrhu.

Dovolací súd s poukazom na dovolanie žalovaného konštatuje, že procesný postup súdu prvého stupňa pri rozhodovaní o zmene žaloby na pojednávaní konanom dňa 07. 04. 2009, na ktorom boli prítomní účastníci konania, resp. ich právni zástupcovia, bol v súlade s § 95 ods. 1 O. s. p. Je potrebné zdôrazniť, že uznesenie o pripustení zmeny a rozšírení žaloby nebolo potrebné doručiť účastníkom konania do vlastných rúk, keďže na pojednávaní, konanom dňa 07. 04. 2009 boli prítomní ich právni zástupcovia (druhá veta ust. § 95 ods. 1 O. s. p.). Preto odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť ani v námietke dovolateľa ohľadom nedoručenia predmetného uznesenia a následného „zmarenia podania námietky premlčania“.

Dovolací súd zároveň zdôrazňuje, že rozhodnutím súdu prvého stupňa o pripustení zmeny (a rozšírenia) žaloby nešlo o postup, ktorým by súd účastníkovi znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok. Ak má byť splnený predpoklad prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., musí zo strany súdu dôjsť k porušeniu konkrétneho procesného práva účastníka, ktorého bezprostredným následkom je odňatie možnosti účastníka konať pred súdom. Teda o vadu podľa § 237 písm. f/ O. s. p. ide len vtedy, ak z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími záväznými právnymi predpismi, išlo o nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavil v priebehu konania; o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

V danej veci súd prvého stupňa v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (§ 95) rozhodol o žalobcom navrhovanej zmene (a rozšírení) žaloby uznesením (§ 167 O. s. p.) tak, že ju pripustil a po takomto rozhodnutí ďalej konal o žalobe a o nej rozhodol.

Námietku žalovaného, že odvolací súd pochybil, keď v konaní o odvolaní žalobcu nenariadil pojednávanie dovolací súd nemohol považovať za dôvodnú. V zmysle ust. § 214 v danej veci súd neopakoval ani nedoplňoval dokazovanie a neboli splnené ani ustanovenia písm. b/ a c/, preto nebolo potrebné nariadiť vo veci pojednávanie.

Za zjavne nedôvodnú považoval dovolací súd aj námietku dovolateľa ohľadom porušenia zásady dvojinstančnosti súdneho konania, keďže o žalobnom návrhu rozhodoval v prvom stupni vecne príslušný Okresný súd Bratislava II. a následne odvolací súd, Krajský súd v Bratislave.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepreukázala existencia žalovaným tvrdenej procesnej vady v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p. a že najavo nevyšla ani žiadna iná vada uvedená v ust. § 237 O. s. p., dovolací súd v ďalšom vychádzal z toho, že prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť z ust. § 237 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovaného odmietol podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní bol úspešným účastníkom žalobca, ktorému podľa ust. § 243b ods. 4 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo voči žalovanému právo na náhradu trov dovolacieho konania. Dovolací súd ale žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. apríla 2012

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová